

WASA DAGBLAD

El Niño
Sid 7

Tikanoja öppnar
Sid 4

LOKALA NYHETER

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Vaccinationstiderna har öppnats – här är numret för Vasa

Sid 3

I DAG

LEDARE

George Orwells 1984 och Vladimir Putin – när orden börjar förändra verkligheten

George Orwell skrev 1984 som en varning. Vladimir Putin har läst den som en instruktionsbok.

I Orwells Oceanien styr Partiet genom nyspråk. Krig är fred. Frihet är slaveri. Okunnighet är styrka. Syftet är inte bara att ljuga, utan att göra själva sanningen omöjlig att tänka.

Putins Ryssland har kopierat metoden.

Krig är inte krig. Det är en "specialoperation". En fullskalig invasion av ett grannland kallas för "försvar" mot Nato. När Ukraina försvarar sina egna städer är det enligt Kreml "angrepp" och "terrorism". När regimen bombar bostadshus är det "denazifiering".

Val är inte val. Ett val där all verklig opposition är fängslad, förgiftad, landsförvisad eller död, där kandidater granskas av säkerhetstjänsten, kallas för "demokrati". 88 procent för Putin är inte ett resultat, det är en paroll.

Nederlag är seger och seger är nederlag. Att förlora Svarta havsflottans flaggskepp är en "plane-

rad omgruppering". Att dra sig tillbaka från Kyiv var en "gest av god vilja".

Precis som i 1984 finns det i dagens Ryssland fenomen man inte får tala om. Vanliga människor får inte berätta om bensinkrisen som följt på drönarattackerna mot raffinaderier. De får inte filma de förstörade begravningsplatserna utanför varje rysk stad, där nya kvarter med flaggor växer varje vecka. De får inte säga ordet krig.

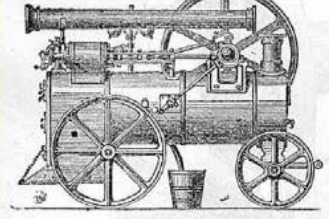
I Orwells värld bestraffades tankebrott av tankepolisen. I Putins Ryssland ger artikel 207.3 upp till 15 års fängelse för "fejk om armén". Det räcker att kalla kriget för krig. Det räcker att lägga en blomma vid ett krigsmonument.

Orwells poäng var att när språket förstörs, förstörs förmågan att göra motstånd. Om krig är fred behöver man inte fred. Om lögn är sanning behöver man aldrig be om ursäkt.

Därför är kampen om orden inte språkvård. Den är kampen om verkligheten själv.

Photo Supplement

Wasaan Päivälehti
WASA DAILY
Wasa Dagblad
Photo Supplement

LOCOMOBIL.

1870-luvun koneet
Maskiner på 1870-talet
Machines in the 1870s

NYHETER

WÄRTSILÄ

Finländsk kraftteknik på väg till Australien – enormt kraftverk ska stötta den gröna omställningen

Bildtext: Wärtsilä har valts ut för att leverera sina flexibla och högeffektiva Wärtsilä 46TS-motorer till Australiens största kraftverk med kolmotorer någonsin. © Wärtsilä

Ett stort finländskt teknikföretag får en viktig roll när Australien bygger ut sitt framtida elsystem. Wärtsilä ska leverera motorerna till det som enligt företaget blir Australiens största kraftverk baserat på förbränningsmotorer.

Anläggningen får en effekt på 300 megawatt och ska framför allt bidra med något som blir allt viktigare när mängden vind- och solkraft ökar: snabb och flexibel reglerkraft. När produktionen från solen plötsligt minskar eller vinden mojar kan motorerna snabbt startas för att hjälpa till att hålla elnätet stabilt.

Kraftverket kommer att utrustas med 13 Wärtsilä 46TS-SG-gasmotorer. Motorerna är konstruerade för hög effektivitet och flexibel drift och kan enligt Wärtsilä i dag köras med en inblandning på upp till 25 volymprocent vätgas.

Det handlar alltså inte om att motorerna ska konkurrera med Australiens snabbt växande förnybara energiproduktion. Tvärtom är tanken att den flexibla kraftproduktionen ska göra det lättare att integrera ännu mer vind- och solenergi i elsystemet.

Wärtsilä framhåller också att anläggningens modulära konstruktion gör det möjligt att bygga ut den i takt med att behovet förändras.

Leveranserna av utrustningen väntas börja i början av 2029, och kraftverket beräknas vara fullt i drift 2020? Nej – 2030, enligt Wärtsiläs plan.

För det finländska Wärtsilä innebär ordern ytterligare ett internationellt projekt inom teknik för flexibla elsystem.
Källa: Wärtsilä, 30.9.2026.

VASA

Vasa frågar invånarna: Hur mår staden egentligen?

Hur mår Vasaborna och vad behövs för att göra vardagen bättre? Det vill staden nu få svar på genom en omfattande välfärdsenkät. Resultaten ska ligga till grund för en ny välfärdsplan som börjar gälla år 2028 och påverkar både service, utveckling och kommunala satsningar.

Invånarna kan svara anonymt via nätet eller på pappersblanketter som finns på flera servicepunkter och bibliotek. Enkäten är öppen fram till 30 november och tar ungefär tio minuter att fylla i. Som liten morot lottas bland annat teater- och simhallsbiljetter ut bland deltagarna. Samtidigt ger sig stadens välfärdspersonal ut på en turné till olika evenemang för att samla in synpunkter direkt från invånarna.

Källa: Vasa stad

MALAX

Ny cykelväg väcker frågor – invånare bjuds in till öppen diskussion

Planerna på en gång- och cykelväg mellan Yttermalax centrum och Söderfjärdsbacken går vidare. Nu bjuder Malax kommun in både invånare och beslutsfattare till ett informations- och diskussionsmöte där projektet står i fokus.

Tillfället ordnas måndagen den 19 oktober 2026 klockan 17.00 på Söderfjärdsbackens dag-hem. Syftet är att skapa en öppen dialog kring den planerade förbindelsen, som länge varit ett återkommande samtalsämne i området.

Kommunen hoppas att mötet ska ge utrymme för både frågor, idéer och lokala erfarenheter innan arbetet går vidare. För den som brukar cykla, promenera eller bara gillar att tycka till om vägar är detta ett gyllene tillfälle.

Tid: 19 oktober 2026 kl. 17.00

Plats: Söderfjärdsbackens daghem, Malax

Källa: Malax kommun

MALAX

Läsning med chans till priser – Malax satsar på läsglädje i höst

I Malax blir oktober en månad fylld av böcker,

VÄLFÄRDSOMRÅDEN

VÄLFÄRDSOMRÅDET

Vaccinationstiderna har öppnats – här är numret för Vasa

Höstens vaccinationsbokning öppnar i Österbotten på måndag den 28 september. Influensavaccinationerna börjar ges från slutet av oktober, med särskilt fokus på personer som hör till riskgrupper.

Gratis influensavaccin erbjuds bland annat personer som fyllt 65 år, gravida, barn från sex månader till sex år och personer som på grund av sjukdom eller behandling hör till en riskgrupp. Även vissa närstående till personer med särskilt hög risk omfattas.

Också coronavaccination kan ges vid samma besök för de grupper som rekommenderas en boosterdos.

I Vasa kan vaccinationstid bokas på telefon 06 218 1616 måndagar, onsdagar och torsdagar klockan 9–11 samt 12–14. Tider kan också bokas elektroniskt via välfärdsområdets hälsotjänst.

Välfärdsområdet påminner om att skyddet mot influensa utvecklas under ungefär två veckor. Referens och bild: Österbottens välfärdsområde

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDS-OMRÅDE

SUPERAUTOMATEN SER NÄR DU BLIR SJUK - Österbotten testar framtidens hemvård

En vanlig läkemedelsautomat - som nu kan rädda ditt liv.

I Österbottens välfärdsområde drar man i höst igång ett unikt försök. Under sex månader ska man testa en ny superfunktion i den redan bekanta läkemedelsautomaten: distansuppföljning av vitala funktioner.

Tricket? Evondos läkemedelsautomat kopplas ihop med avancerat datorseende. Via videoförbindelse kan automaten helt kontaktfritt mäta klientens andningsfrekvens, puls, pulsintervall och förändringar i syresättningen.

Målet är glasklart: förebyggande vård och smartare resurser. Istället för att åka runt på rutinbesök kan vårdarna lägga kraften där den behövs mest - hos dem som håller på att bli sämre.

Läkemedelsautomater är redan vardag i hemvården och gör att fler kan bo kvar hemma

säkert.

– Det är bra att ha många olika funktioner i ett och samma paket. På så sätt behöver man inte ta med sig flera olika apparater till klienten och hanteringen blir inte för besvärlig för arbetstagarna, säger Paula Olin, chef för hemvården och ansvarig för pilotförsöket.

Finsk välfärdsteknik som Evondos används redan i över 300 kommuner i Norden.

Källa: Pressmeddelande från Österbottens välfärdsområde

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDS-OMRÅDE

SUCCÉN I ÖSTERBOTTEN: Tandvårdsköerna borta – miljonvitet slopas!

Från kris till succé på åtta månader. Nu är tandvårdsmardrömmen över i Österbotten.

Österbottens välfärdsområde har klarat det som såg omöjligt ut – att få bukt med de långa köerna till den icke-brådskande munhälsovården. Belöningen: det hotande jättevitet på 800 000 euro kommer inte att dömas ut.

Det var Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland som slog larm den 10 december 2025 och förelade området att rätta till vården enligt hälso- och sjukvårdslagen. Kravet: tillgång till vård inom lagens maximitider senast 10 augusti 2026. Annars vite på 800 000 euro. Dessutom skulle en redogörelse lämnas till Tillstånds- och tillsynsverket senast 31 augusti 2026.

Och man lyckades.

BIRKALANDS VÄLFÄRDSOMRÅDE

Ny cancerbehandling kan rädda ändtarmen – och göra

WASA DAGBLAD
Nästan allt Du behöver veta
på 12 sidor
vpress.fi

NYHETER

tidningar och ljudböcker när kampanjen ”Läsglädje” drar igång. Målet är enkelt: få fler att upptäcka nöjet med läsning, oavsett ålder.

Kampanjen pågår mellan 1 och 31 oktober och är uppdelad i tre åldersgrupper. Barn, ung-domar och vuxna samlar lästimmar på särskilda läspass som hämtas från biblioteken. Bland deltagarna lottas bland annat spel, biobiljetter, bowlingbiljetter och bokhandelspresentkort ut.

De ifyllda läspassen ska lämnas in senast den 6 november. Kanske blir höstens största äventyr inte en resa utomlands, utan en resa mellan bokpärmarna.

Tid: 1-31 oktober 2026

Plats: Biblioteken i Malax kommun

Källa: Malax kommun

KORSHOLM

Arne Alligator kommer till Korsholm – gratis familjefest väntar

En av Nordens mest populära barnfavoriter gör snart entré i Korsholm. Arne Alligator & Djungeltrumman bjuder på en svenskspråkig gratiskoncert under Svenska veckan.

Konserten äger rum tisdagen den 3 november i Korsholmssalen i Smedsby och riktar sig till familjer med yngre barn. Evenemanget är kostnadsfritt, men intresset väntas bli stort och därför krävs förhandsanmälan.

Arne Alligator har under de senaste åren lockat stora publikerna både i Finland och Sverige genom sina färgstarka låtar och sitt lekfulla scenspråk. För många barn lär det bli höstens höjdpunkt – och för föräldrarna en chans att få en alligator på hjärnan resten av veckan.

Tid: 3 november 2026 kl. 18.00-18.40

Plats: Korsholmssalen, Skolvägen 1, Smedsby

Källa: Korsholms kommun

KORSHOLM

Microsofts datacenterplaner ut på turné – invånarna får säga sitt

Microsoft vill informera och lyssna när planerna för det stora datacenterprojektet i Vasa och Korsholm går vidare. Därför ordnas flera öppna informations- och byaträffar under hösten.

En allmän informationsträff hålls den 29 oktober vid Vasa universitet där aktuella projektplaner presenteras. Därefter följer mindre möten i Höstves och Toby/Helsingby där grannar till det planerade området får möjlighet att diskutera lokala konsekvenser med sakkunniga.

Datacenterprojektet hör till de mest uppmärksammade investeringarna i regionen. Frågor om arbetstillfällen, markanvändning, trafik och miljöpåverkan väntas stå högt på dagordningen.

NYHETER

TIKANOJA

När konstnärerna fann sitt paradys på Åland – ny utställning öppnar i Vasa

Elin Danielson-Gambogi
3.9.1861, Noormarkku
31.12.1919, Antignano, Italia
En flicka på fältet, 1885
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum, Yrjö och Nanny Kaunistos samling
Bild: Finlands Nationalgalleri / Hannu Pakarinen

Havet, skärgården och sommardagarna vid staffliet. På 1880-talet blev Åland en mötesplats för konstnärer från Finland och Sverige. Nu får deras berättelse liv igen i Vasa.

Allt började 1886, när konstnären Victor Westerholm bjöd in sina konstnärsvänner till sitt sommarresidens Villa Tomtebo på Åland. Så föddes Önningeby konstnärskoloni, som anses vara Finlands första konstnärskoloni.

Under den första sommaren kom Fredrik och

Nina Ahlstedt, Elin Danielson-Gambogi, Alexander Federley, Hanna Rönnberg och J.A.G. Acke, bland andra, till evenemanget. Konstnärerna drogs särskilt till möjligheten att måla utomhus. Ålands skärgård, landsbygden, människor och vardagliga situationer hamnade på duk.

Samtidigt blev Önningeby en viktig mötesplats för finska och svenska konstnärer. Samarbetet skapade nya vänskapsband och gav möjlighet att utbyta idéer om konst.

Nu presenteras denna fascinerande historia i Vasa. Utställningen måÅland – Önningebys konstnärskoloni öppnar på Tikanoja konstmuseum den 10 oktober och visas till den 20 februari 2027.

Särskild uppmärksamhet ägnas åt kolonins kvinnliga konstnärer, som utgjorde majoriteten av konstnärgruppen. Bland andra visas Nina Ahlstedt, Elin Danielson-Gambogi, Ida Gisiko-Spärck, Hanna Rönnberg och Anna Wengberg. Eva Topelius-Acke och Elin Alfild Nordlund, som är släkt med Österbotten, lyfts också fram.

Öppning: Fredag 9 oktober kl. 18–20. Lördagen den 10 oktober kl. 13.00 hålls en guidad tur på svenska.

Plats: Tikanoja konstmuseum, Hovioikeudenpuistikko 4, Vasa. Entréavgift 15/9 euro, gratis för barn under 18 år. Museikort accepteras.

Källa: Vasa stad/Vaasa museer.

ÅRSTIDERNA

Hösten är oundvikligen på väg och med den höstens underbara färger.

NYHETER

Byaträff Höstves:

21 oktober 2026 kl. 17.00-19.00, Höstves Byagård

Byaträff Toby/Helsingby:

22 oktober 2026 kl. 17.00-19.00, Toby Byagård

Källa: Korsholms kommun / Microsoft

MUSEER

MUSEER

Pengar att söka för museer – nya stöd öppnar för kreativa idéer

Nu öppnar Museiverket ansökan om statliga bidrag för museiprojekt under 2027. Pengarna riktar både till professionella museer och lokala museiverksamheter som vill utveckla nya idéer eller stärka sitt kulturarvsarbete.

Stöden ska bland annat användas för att göra kulturarv mer tillgängligt, utveckla publikverk-samhet och skapa nya sätt att samarbeta med lokalsamhället. Lokalmuseer kan också söka finansiering för att vårda samlingar och historiska byggnader.

Ansökningstiden löper fram till den 11 november 2026. För många mindre museer kan bi-dragen vara skillnaden mellan en idé i skrivbordslådan och en verklig satsning som lockar nya besökare.

Ansökningstid: till 11 november 2026 kl. 23.59

Informationsmöte online: 7 oktober 2026

Källa: Museiverket / STT Info

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Havet förändras snabbare än väntat – ny rapport slår larm

Världshaven värms upp, havsnivåerna stiger och extrema väderhändelser blir vanligare. Det är huvudbudskapet i den tionde upplagan av Copernicus stora rapport om havens tillstånd.

Enligt forskarna har haven absorberat rekordstora mängder värme under de senaste åren. Rapporten visar också att havsnivån globalt stiger allt snabbare samtidigt som försurningen ökar. Effekterna märks redan i kustsamhällen runt om i världen.

Finland nämns också i rapporten. Under 2024 sjönk vattennivån i Bottenviken till rekordlåga nivåer efter långvariga nordostliga vindar, vilket bland annat ledde till störningar i färjetrafiken. Forskarna betonar samtidigt att bättre övervakning och prognoser ger samhällen möjlighet att förbereda sig i tid.

Källa: Copernicus Marine Service, Ocean State Report 2026

FINLAND

ALFONS HÅKANS

En ny jätte har anlänt till Östersjön – Poseidon är den mest effektiva hamnbogserbåten i Finland och Östersjön

På onsdagen sågs en spektakulär maritim kuriositet vid mynningen av Aurafloden, när den nya Poseidon-hamnbogserbåten från finska Alfons Håkans fick namnet. Enligt företaget är det den kraftfullaste hamnbogserbåten som någonsin byggts i Finland och de baltiska länderna. Fartygets motoreffekt är över 10 000 hästkrafter och påldragningen är upp till 73 ton. Poseidon har den högsta finsk-svenska isklassen, 1A Super, och är designad för användning året runt i krävande arktiska förhållanden. Bogserbåtens styrka är särskilt tydlig under vintern. Dess isegenskaper gör det också möjligt att använda den vid krävande isbrytaruppgifter. Alfons Håkans har erfarenhet av hamnisbrytning och statliga isbrytaruppgifter i Finland, Estland och Sverige. Poseidon är företagets femte nya byggnad på åtta år. Det finska familjeföretaget, som är över hundra år gammalt, är redan inne på sin sjätte generation. Fartyget byggdes av det nederländska företaget Damen Shipyards. Dess två CRP-azimutthrustrar tillverkas i Rauma av det finska företaget Steerprop. Propellrar som roterar i motsatta riktningar är en viktig del av fartygets prestanda, särskilt under isförhållanden. Namnet Poseidon är inte heller en slump. Det är redan det fjärde skeppet av Alfons Håkans som bär namnet efter den uråldriga havsguden. Enligt företaget kommer den nya bogserbåten att stärka bogser- och isbrytarkapaciteten som trafikerar under finsk flagg i hela Östersjöregionen. Källa: Alfons Håkans Marine Oy Ab, 2026-02-10.

FINANSMINISTERIET

En ny utveckling av välfärdstjänsterena? Ministeriet vill att reformerna ska fortsätta

Finlands välfärdsområden är här för att stanna, men det finns fortfarande mycket utrymme för förbättring i deras verksamhet. En artikel publicerad av finansdepartementet den 24 september uppskattar att reformen av hälso- och socialtjänsterna nu behöver en ny fas.

Enligt ministeriet utgör Finlands åldrande befolkning, koncentrationen av arbetsför befolkningen i stadsområden och den ökande tillgången på vårdpersonal utmaningar för organisationen av tjänsterna. Dessa problem skulle inte ha försvunnit även om ansvaret stannat hos kommunerna. I nästa fas är målet att särskilt uppmärksamma hur tjänster kan organiseras effektivt och hur ökningen av kostnader kan kontrolleras utan att äventyra de lagstadgade tjänsterna. Dock går mycket pengar in i systemet. I budgetförslaget för 2026 föreslogs att den universella centrala statliga finansieringen av välfärdsläna skulle vara cirka 27,1 miljarder euro. Finansieringen ökade med cirka 0,9 miljarder euro jämfört med föregående års budget. Den ekonomiska bilden är dock ojämn. Enligt preliminära data för 2025 blev regionernas sammanlagda resultat ett överskott, men det fanns fortfarande betydande skillnader mellan regionerna. Nästa fas av hälso- och socialtjänstreformen är därför inte en liten finjustering. Det handlar om hur man organiserar sociala och hälsovårdstjänster i Finland i en situation där befolkningen åldras och resurserna är begränsade. Källor: Finansministeriet 24.9.2026

HANDELN

Omsättningen i handeln skjuter i höjden – försäljningen ökade med nästan åtta procent

Det finns ett överraskande tecken på återhämtning i finsk handel. Enligt Statistikcentralbyrån ökade den arbetsdagsjusterade omsättningen i handeln med 7,9 procent i augusti 2026 jämfört med föregående år. Försäljningsvolymen, från vilken prisernas påverkan har tagits bort, ökade också med 4,6 procent. Siffrorna visar att det inte bara handlar om att produktpriserna stiger. Det finns också mer varor i handeln.

Tillväxten var synlig i alla större handelsbranscher. Omsättningen i grossisthandeln ökade med så mycket som 11,1 procent och försäljningsvolymen med 5,6 procent. Inom motorfordonshandeln ökade omsättningen med 6,7 procent och försäljningsvolymen med 5,5 procent. Trenden inom detaljhandeln var också uppåtgående: omsättningen ökade med 4,6 procent och försäljningsvolymen med 3,7 procent jämfört med föregående år. En liten ökning sågs också i månadsjämförelsen. Den säsongsjusterade omsättningen i totalhandeln ökade med 0,5 procent i augusti jämfört med juli, även om försäljningsvolymen förblev oförändrad. En månad ger ännu ingen ekonomisk uppgång, men siffrorna ger anledning till försiktig optimism för den finska handeln. Kassaregistren har ringt lite mer flitigt, åtminstone under en tid. Källa: Statistikcentralen, Omsättning i handel, 30.9.2026.

SKULDBÖRDA

Skuldbördan för finländarna lättade – sparande och investeringar ökade

Den ekonomiska situationen för finska hushåll verkar ha lugnat ner sig något. Enligt Statistics Finland minskade hushållens skuldsättningsgrad med 2,0 procentenheter under 2025 och låg på 119,3 procent vid årets slut. Vid slutet av 2025 uppgick hushållens skulder till 212,5 miljarder euro. Skuldbeloppet minskade med 0,9 miljarder euro under året. Samtidigt växte hushållens finansiella tillgångar med så mycket som 35 miljarder euro och steg till 436,9 miljarder euro. Nettotillgångarna ökade med 35,9 miljarder euro. Pengar hamnade till exempel i banksättningar. Hushållen ökade sina nettoinsättningar med fem miljarder euro under året. Värdet på noterade aktier ökade också. Enligt statistik uppgick hushållens nettoinvesteringar i finansiella tillgångar till 8,9 miljarder euro år 2025. Siffrorna betyder dock inte att alla finländares ekonomi har stärkts på samma sätt. Detta är nationalräkenskapssiffror som beskriver hela hushållssektorn, vilka inte visar till exempel hur tillgångar och skulder fördelas mellan olika inkomstgrupper. Den övergripande bilden innehåller dock ett positivt budskap: under året minskade finska hushåll sina skulder medan deras finansiella tillgångar ökade. Källa: Statistikcentralistan, Finansiella räkenskaper 2025, 30.9.2026.

INTERNATIONELLA NYHETER

RYSSLAND

Rysk statlig nyhetsbyrå hotade Litauen med kärnvapenangrepp – artikeln raderades men minnesbilderna finns kvar

En artikel publicerad av den ryska statliga nyhetsbyråerna RIA Novosti väckte inter-nationell bestörtning och diplomatiska reaktioner – innan den plötsligt försvann från byråns webbplats. Men innehållet lever kvar, och budskapet är iskallt tydligt: Ryssland hotar ett EU- och NATO-land med kärnvapenangrepp.

"Inte om, utan hur man ska slåss"

Artikeln, som publicerades av RIA Novosti i samband med att det litauiska parlamentet röste igenom en grundlagsändring som upphäver förbudet mot utplacering av kärnvapen på landets territorium, innehåller formuleringar som i fredstid vore otänkbara i officiell statlig kommunikation från ett permanent medlemsland i FN:s säkerhetsråd. Texten betecknar Litauen öppet som en "användbar idiot" och en nation med "gårdsdumhet". Den jämför Litauens situation med Ukrainas, och antyder att landet är på väg att bli nästa kampanjmål för rysk militär aggression. Den mest explosive passagen lyder: "Det handlar inte om huruvida det kommer att ta lång tid eller snabbt. Det är tydligt att det går snabbt... Vi pratar om vilka medel som kan användas. Och eftersom våra motståndare är de första att förvandla samtalet till ett kärnvapenhot, kan Ryssland till och med råda att vägra ta in en landstyrka. Endast missiler med rätt laddning. Beslutet är inte bara snabbt, utan blixtnabbt. Tänk inte på sekunder ovanifrån."

"Missiler med rätt laddning" är inte en tvetydig formulering. Det är ett explicit hot om kärnvapen användning mot ett NATO-land – formulerat i en statlig rysk nyhetskanal som

aldrig publicerar politiskt känsligt material utan godkännande från Kreml.

RIA Novosti – inte en oberoende aktör
Det är avgörande att förstå vad RIA Novosti är. Det är inte en oberoende tidning. Byrån är sedan 2013 sammanslagen med den statliga propagandaapparaten Rossiya Segodnja, som leds av Dmitrij Kiseljov – en av Kremles mest framträdande propagandister. Kiseljov är känd för att ha sagt i rysk television att Ryssland är det enda landet i världen med förmåga att förvandla USA till "radioaktivt aska".

Inget publiceras i RIA Novosti som kan skada Kremles intressen. Att artikeln sedermera togs ned tyder inte på att den var ett misstag – det tyder på att den fyllt sin funktion och att man bedömde att den internationella reaktionen blev alltför skarp.

Litauens grundlagsändring – bakgrunden
Det litauiska parlamentet, Seimas, röstade nyligen igenom en ändring av landets grundlag som avlägsnar ett tidigare förbud mot utplacering av kärnvapen på litauiskt territorium. Landets president Gitanas Nausėda betonade att Litauen inte har några omedelbara planer på att ta emot kärnvapen, men att ändringen skapar ett juridiskt handlingsutrymme ifall de säkerhetspolitiska omständigheterna skulle förändras.

Beslutet ska ses i ljuset av den dramatiskt förändrade säkerhetssituationen i Östersjöregionen sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022. Estland, Finland och Litauen har samtliga uttryckt intresse av att diskutera utplacering av västerländska kärnvapen. NATO:s utökade närvaro i de baltiska staterna har ökat kraftigt, och flera alliansmedlemmar har förstärkt sina kontingenter.

Internationella reaktioner
Artikeln kommenterades i internationell media som ett tydligt exempel på hur Kremles retorik sedan krigsstarten i Ukraina systematiskt normaliserats till att inkludera kärnvapenhot mot suveräna stater. Analytiker vid Londonbaserade tankesmedjan Chatham House konstaterade att Ryssland

sedan 2022 konsekvent använder kärnvapenhot som ett politiskt verktyg för att avskräcka västerländskt stöd till Ukraina och NATO-ländernas försvarsuppbyggnad.

Det litauiska utrikesdepartementet kallade artikeln för ett "hänsynslöst och oacceptabelt hot" och uppmanade EU och NATO att reagera. Estlands och Lettlands utrikesministrar anslöt sig till fördömandena.

Mönstret upprepas

Vad som gör artikeln särskilt graverande är inte bara dess innehåll – det är att den passar in i ett mönster. RIA Novosti och andra statliga kanaler har tidigare publicerat liknande formuleringar om Finland inför landets NATO-ansökan, om Polen och om de baltiska staterna i allmänhet.

Texten använder sig av välkända propagandatekniker: den avhumaniserar motståndaren, konstruerar en narrativ om rysk tvångssituation ("vi tvingas agera"), och presenterar militärt angrepp som en rationell och nästan oundviklig konsekvens av den andres handlingar. Som den brittiske historikern Timothy Snyder påpekade i en kommentar till liknande rysk retorik: "Det ryska sättet att kommunicera kärnvapenhot syftar inte till att inleda ett krig. Det syftar till att skrämma Europa till passivitet."

Slutsats: Orden som skrevs och raderades
Artikeln försvann från RIA Novostis webbplats.

Men skärmdumpar spreds omedelbart i sociala medier och arkiverades av forskare och medieorganisationer världen över. I den digitala tidsåldern raderas ingenting verkligt – det efterlämnar bara ett tydligare spår.

Det faktum att en rysk statlig nyhetsbyrå – i fredstid, mot ett EU- och NATO-land – publicerar text om att besvara grundlagsändringar med "missiler med rätt laddning" är ett historiskt dokument. Det är ett dokument som Europas regeringar, försvarsplanerare och medborgare bör ta till vara och ta på fullaste allvar.

Källor: RIA Novosti (arkiverad version), Seimas (Litauens parlament), Chatham House, Reuters, The Baltic Times, Politico Europe

UNIVERSITET

VASA UNIVERSITET

Vasa universitet bland världens 500 bästa – starkt besked för forskningen

Vasa universitet fortsätter att klättra på den internationella universitetskartan. I den nya Times Higher Education World University Rankings 2027 placerar sig universitetet i gruppen 451–500 i världen.

Årets ranking omfattar hela 2 297 universitet från 118 länder, vilket gör placeringen till ett tydligt internationellt erkännande.

Det riktigt starka beskedet gäller ändå forskningen. Inom kategorin forskningskvalitet är Vasa universitet bäst i Finland och hör till de 50 främsta universiteten i Europa. Globalt hamnar universitetet på en delad 102 plats, med poängen 90,1.

Även internationaliseringen har tagit ett rejält steg framåt. Universitetets resultat steg från 67,4 till 77,3 poäng, vilket ger en andraplats i Finland inom denna kategori och en placering bland världens 350 främsta universitet.

THE-rankingarna bedömer universitet bland annat utifrån undervisning, forskningsmiljö, forskningskvalitet, internationalisering och samarbete med näringslivet.

För Vasa innebär resultatet ännu ett tecken på att en relativt liten finländsk universitetsstad kan göra sig synlig långt utanför landets gränser.

Källa ooh bild: Vasa universitet, 1.10.2026.

VASA UNIVERSITET

AI-revolutionen når småföretagen – ny modell ska göra starten enklare

Artificiell intelligens förändrar arbetslivet snabbt, men alla företag har inte samma möjligheter att hänga med. Nu kommer en ny modell från Vasa universitet som ska hjälpa särskilt små och medelstora bokföringsbyråer att ta steget in i den nya tekniken.

Bakom modellen står Heli Kortessalmi, vars doktorsavhandling vid Vasa universitet granskas den 2 oktober. Hennes modell, IADMM – Intelligent Accounting Digital Maturity Model, hjälper företag att bedöma sin nuvarande digitala mognad och identifiera vilka utvecklingssteg som är mest relevanta.

Enligt forskningen är bristande kompetens den viktigaste orsaken till att nya digitala lösningar ännu inte används fullt ut inom alla finländska bokföringsbyråer. Även kostnader, tidsbrist och oro för hur nya system fungerar tillsammans med befintliga verktyg kan bromsa utvecklingen.

Kortessalmi menar att AI och robotik kan vara särskilt användbara i mindre företag. När rutinuppgifter automatiseras kan bokförarna i stället få mer tid för rådgivning och kundkontakt.

Finland har över 6 000 bokföringsbyråer, och en stor del av dem är små. Därför kan en praktisk modell för AI-användning få betydelse långt utanför enskilda företag.
Källa: Vasa universitet, 28.9.2026.

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

EL NIÑO

Varningen från forskarna: Över 451 000 liv hotas av extrem "Super El Niño"

Jorden står inför en av sina mäktigaste väderprövningar någonsin. En ny rapport från Climate Impact Lab visar att den pågående "Super El Niño"-säsongen kan skörda mer än 451 000 extra dödsfall kopplade till extrem hetta fram till februari 2027.

Det dramatiska väderfenomenet väntas orsaka en ökning av extremt varma dagar med hela 44 procent jämfört med ett normalår. Forskare beskriver den stekheta utvecklingen

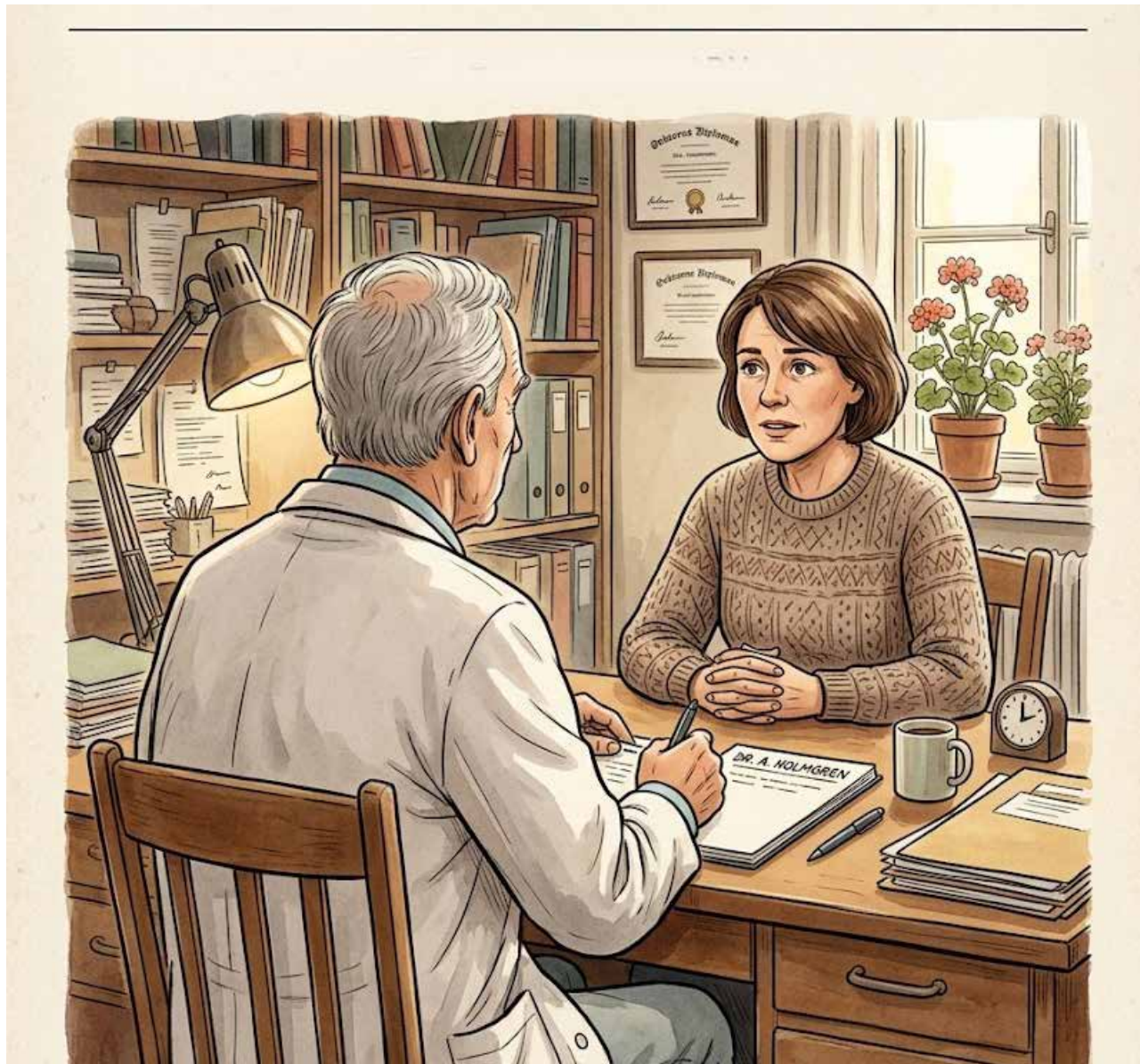
som ett "vykort från framtiden" – en försmak av hur jordens klimat kan se ut om två decennier om vi inte anpassar oss i tid. De värst drabbade områdena finns i det globala söder. Afrikas Sahel-region beräknas drabbas hårt med tiotusentals offer, där enbart Nigeria riskerar att förlora omkring 31 400 liv. Även länder som Sudan, Indonesien, Indien och Brasilien står inför svåra påfrestningar med tiotusentals värmerelaterade dödsfall. Bakom de skrämmande

siffrorna döljer sig riktiga människor: föräldrar, barn och grannar. Men experterna betonar att katastrofen inte är oundviklig. Genom att sätta in omedelbara åtgärder som kylcentra, tidiga varningssystem och bättre skydd för utomhusarbetare kan tiotusentals liv räddas. Nu uppmanas beslutsfattare världen över att agera innan hettan tar över helt.

Källa: <https://impactlab.org/news-insights/more-than-451000-heat-deaths-projected-from-super-el-nino/>

DOKTORN SVARAR:

Vågar vi äta kyckling?

Fråga: "I måndags fanns en artikel i Helsingin sanomat där det hävdades att 50 gram broiler ökade risken för cancer i bukspottskörteln med 72 % och fyrdubblade risken för livsfarlig prostata-cancer. Också risken för blodcancer ökar. Och orsaken sägs vara att virus i hönsköttet börjat orsaka cancer också hos människor. Vågar man äta hönskött mera?"

Svar: Ja, vi kan äta kyckling precis lika mycket som tidigare- och ännu mera om vi känner för det. I Helsingin Sanomats intervju med författaren Risto Isomäki hävdades följande (översättning):

"Enligt EPIC ökar risken för att utveckla bukspottkörtelcancer med 72 procent för varje 50-grams portion kyckling som konsumeras dagligen. Dessutom fyrdubblar konsumtion av kycklingkött risken för livshotande prostatacancer och är starkt korrelerat med en ökad risk för blodcancer som lymfom, leukemi och myelom."

"Den enda förklaring som jag tycker är logisk är att virusen som sprids av höns också har börjat orsaka cancer hos människor."

Låt oss se på de påståenden som presenterades i artikeln.

"50 gram kyckling ökar risken för bukspottkörtelcancer med 72 procent."

Detta påstående har en verklig vetenskaplig grund, men formuleringen behöver nyanseras kraftigt. I EPIC-studien följdes 477 202 personer i tio europeiska länder. För varje ytterligare 50 gram fågelkött per dag beräknades den relativa risken för icke-endokrin bukspottkörtelcancer till 1,72 (95-procentigt konfidensintervall 1,04–2,84). Det är alltså därifrån siffran 72 procent kommer.

Men detta är inte detsamma som att 50 gram kyckling orsakar cancer hos 72 procent fler människor. Det rör sig om en relativ riskökning i en observationsstudie. Forskarna betonade dessutom själva att sambandet kunde vara ett slumpfynd, eftersom resultatet stod i motsats till flertalet tidigare studier.

Vetenskaplig bedömning: Ett observerat statistiskt samband, men inget fastställt orsaks-samband. Resultatet innebär inte någon orsak till att rekommendera att människor undviker kyckling.

"Kyckling fyrdubblar risken för livshotande prostatacancer."

Här krävs särskild försiktighet. Det finns forskning där fjäderfäkonsumtion har kopplats till prostatacancerprogression, men det är inte korrekt att utan vidare säga att "kyckling fyrdubblar risken för livshotande prostatacancer".

En prospektiv studie av 1 294 män som redan hade prostatacancer fann ingen ökad risk för återfall eller progression bland män som åt total mängd fjäderfä eller skinnfri kyckling. Däremot var konsumtion av kyckling med skinn förknippad med ungefär fördubblad risk för progression i den statistiska analysen. En ytterligare analys fann en fyrfaldig riskökning i en specifik kombination av hög prognostisk risk vid diagnosen och hög fjäderfäkonsumtion jämfört med låg prognostisk risk och låg konsumtion vilket är något helt annat än att kyckling generellt fyrdubblar risken att få dödlig prostatacancer.

Vetenskaplig bedömning: Det finns intressanta observationsfynd, men påståendet om en generell fyrdubbling är en överdriven förenkling

3. "Kyckling ökar risken för blodcancer – lymfom, leukemi och myelom."

Även här är bilden betydligt mer komplicerad.

En EPIC-studie omfattande omkring 477 000 personer fann inga signifikanta samband mellan de undersökta kostfaktorerna och total, lymfoid eller myeloid leukemi. Forskarna drog därför slutsatsen att resultaten inte stödde något samband mellan de studerade kostfaktorerna och leukemi.

Det finns däremot enskilda studier där högre konsumtion av fjäderfä har varit statistiskt förknippad med vissa former av B-cellslymfom. En EPIC-analys fann exempelvis samband med B-cellslymfom, follikulärt lymfom och B-cells kronisk lymfatisk leukemi. Forskarna påpekade samtidigt att slump var en möjlig förklaring och att resultaten behövde bekräftas.

När forskare senare har sammanställt prospektiva studier blir bilden ännu mindre dramatisk: en systematisk översikt och meta-analys fann att fjäderfäkonsumtion inte verkade påverka risken för leukemi, non-Hodgkin-lymfom, KLL/SLL eller multipelt myelom.

Vetenskaplig bedömning: Den samlade evidensen visar inte att kyckling orsakar blodcancer

4. "Virus från kycklingar har börjat orsaka cancer hos människor."

Detta är det klart mest långtgående påståendet – och här saknas vetenskapligt stöd.

Det är riktigt att kycklingar kan infekteras av cancerframkallande virus. Bland annat kan avian leukosis virus (ALV), reticuloendotheliosis virus (REV) och Mareks sjukdomsvirus (MDV) orsaka tumörsjukdomar hos fåglar.

Men frågan är om dessa virus kan infektera människor och därefter orsaka cancer. En omfattande vetenskaplig genomgång fann inget övertygande stöd för detta. För flera av virusen finns dessutom biologiska hinder: exempelvis använder ALV receptorer som finns på fågel-celler men inte på motsvarande sätt på däggdjursceller. För Mareks sjukdomsvirus visade experimentella studier inte att viruset kan infektera däggdjursceller eller djur.

Det finns äldre laboratoriestudier och epidemiologiska observationer som har väckt hypotesen att fågelvirus skulle kunna ha betydelse för människors cancer. Det är vetenskapligt intressant, men en hypotes är inte ett bevis på orsak. En tidigare studie fann exempelvis antikroppar mot fågelvirus hos vissa människor, men betydelsen av fyndet var okänd.

Vetenskaplig bedömning: Fågelvirus orsakar cancer hos kycklingar, men det finns inte belegg för att de orsakar cancer hos människor.

Den viktiga slutsatsen

De fyra påståendena bör alltså inte behandlas som om de hade samma vetenskapliga status:

Fjäderfä → 72 % högre relativ risk för bukspottkörtelcancer per 50 g/dag Observerat samband i en studie, ej bevisad orsak

Kyckling → fyrdubblad risk för dödlig prostatacancer

Överdriven generalisering av mer begränsade fynd

Kyckling → blodcancer Blandade och i flera fall negativa resultat; inget etablerat orsakssamband

Kycklingvirus → människocancer Hypotes, inte etablerad vetenskaplig förklaring

Det är också viktigt att komma ihåg en grundprincip inom epidemiologin: ju fler möjliga samband man undersöker, desto större är risken att några statistiskt signifikanta samband uppstår av en slump. Om man undersöker samband mellan 100 olika födoämnen och cancer kommer ett statistiskt samband mellan fem födoämnen och cancer att hittas – trots att något samband inte finns. Därför behöver överraskande fynd normalt bekräftas i andra stora studier och helst få stöd av biologiska mekanismer innan de kan betraktas som etablerad kunskap.

Den medicinska slutsatsen blir därför: Det finns ingen vetenskaplig grund för att människor i dag skulle behöva sluta äta kyckling på grund av de påståenden som refereras i artikeln.

TVÅSPRÅKIGHET

Tvåspråkighet: Hjärnans hemliga superkraft – och ursäkten att slippa städa

NÄVÄL Forskare har kommit på något igen. Det räcker inte med att tvåspråkighet ger oss möjlighet att beställa kaffe sömlöst på två språk eller hitta ett bättre pris på semesteren. Nu påstår man att det också är hjärnans motgift mot allt som kommer dess väg – demens, stroke och tydligen även otur i lotteriet.

Föreställ er: när vi talar finska och svenska (eller vilket språkpar som helst) sitter våra hjärnor inte passivt i fåtöljen med en ordbok i handen. De utkämpar en ständig mental kamp-sport. I vår prefrontala cortex pågår en liten inre pjäs: "Nej, Pekka, nu talar vi svenska, börja inte babbla på finska här!" och "Jag måste medge att 'renskötsel' är ett fult ord jämfört

med 'poronhoito'!"

Denna ständiga kamp mellan språken är som att gymma – fast utan svett och rörliga maskiner. Och precis som gymträning blir man starkare av det. Forskare kallar detta "kognitiv reserv", vilket låter som något en bankman skulle föreslå, men egentligen är det hjärnans motståndskraft mot att den börjar trassla till sig med åldern.

Det bästa är att denna fördel med tvåspråkighet är som en gratis hjärnförsäkring. Man behöver inte göra något speciellt – behöver inte lösa korsord eller memorera serier – det räcker med att man talar två språk. Och om man klagar att "jag behärskar inte det andra språket ordentligt", så enligt stu-

dier så spelar det inte så stor roll heller. Hjärnan uppskattar försöket, även om det innebär förvirring och konstiga grammatiska fel. Slutsatsen är tydlig: tvåspråkighet är hjärnans hemliga superkraft. Det är anledningen till att du kan förklara för dina föräldrar att du inte städar ditt rum eftersom din hjärna är upptagen med att kämpa mellan språk – och det är mycket viktigare än att gå ut med soporna. Och vem vet, kanske kommer det också att skydda dig från att bli påkörd av en bil eller förlora på lotteriet. Eller ja, det ger dig åtminstone en ursäkt för att vägra städa på två språk.

EVENEMANG

I DAG

FÖR ALLA DANSANTA

Nu blir det dans – och kaffet ingår

VASA. Dansskorna får komma fram ur garderoben. På söndag 27 september startar höstens dansserie på Pensionärernas aktivitetscenter på Formansgatan 14 i Vasa. Mellan klockan 16 och 19 spelar orkester och välkomnar dansare i alla åldrar. Inträdet är 15 euro och inkluderar kaffe med bulle – ett ganska bra argument för den som behöver en liten paus mellan danserna. Höstens danser fortsätter även 27 september samt 4 och 25 oktober, 8 och 22 november och 13 december. Här är det alltså fullt möjligt att både mot-ionera och fika på samma gång.

Tid och plats: söndag 4.10.2026 kl. 16–19, Formansgatan 14, Vasa. Referens: Pohjanmaan tapahtumakalenteri.

SÖNDAGSPROMENAD

Hela Vasa promenerar i dag– söndagens succe fortsätter!

På söndag 4.10 kl. 10:00 samlas glada motionärer vid statyn på Salutorget för den populära söndagspromenaden. 10 kilometer genom vackra Vasa väntar, men takten bestämmer ni – ingen lämnas ensam och kortare sträcka går bra. Efteråt väntar gemensam kaffestund på egen bekostnad. Gratis, trevligt och öppet för alla. Samma tid även 11.10, 18.10, 25.10 och 1.11.

Källa: Evenemanget Sunnuntaikävely, arrangerar Vaasan Kävelyklubi ry, Huovinkuja 9 D 2, Vasa.

ART CENTER TORNI

Färgexplosion i Tornet – Kimmo Laitinen intar Vasa!

Konsthösten i Vasa har fått en stjärna! Just nu fylls Art Center Torni på Stora-långgatan 66 av Kimmo Laitinens kraftfulla målningar. Upplev utställningen som pågår 15.9–4.10.2026 – helt gratis. Dörrarna står öppna tisdag till fredag kl. 12–18 och söndag kl. 12–16. Idag söndag kan du kliva in mellan 12

och 16 och låta färgerna tala. Missa inte höstens mest stämningsfulla konstpaus mitt i stan!

OKTOBER

VASA STADSTEATER

Näytelmä joka menee pieleen

Regisserad av Sari Siikander garanterar denna fysiska komedi överraskande situationer och exakt tajming. Om du inte har sett när en teaterföreställning går helt fel, är det din chans nu. Premiör 8.10.26

TIKANOJA

Öppen vernissage av utställningen mÅland – Önningeby konstnärskoloni på Tikanojas konsthem fredagen den 9 oktober kl. 18–20

Samtidigt öppnas åter den permanenta utställningen Stilla dagar, glödande färger med verk ur Tikanojas konsthems samlingar.

Välkommen: Salme Sulander, bildningsdirektör, Vasa stad
Öppningstal: Kjell Ekström, ordförande, Önningeby hembygdsförening rf
Kuratorns ord: Janna Sirén, amanuens, Vasas museer

FEST PÅ STADSHUSET

Seniorfest fyller stadshuset med glädje och gemenskap den 16.10

En eftermiddag med sång, musik och

feststämning väntar när Seniorfesten ordnas i Vasa stadshus fredagen den 16 oktober 2026 klockan 13.00–15.00.

Evenemanget riktar sig till Vasas seniorer och erbjuder allsång, musikuppträdanden, dans, teater och festtal. Under tillställningen uppmärksammas även en person eller organisation som gjort betydande insatser för äldres välbefinnande. Besökarna bjuds dessutom på kaffe utan kostnad. Seniorfesten arrangeras av Vasa äldre-råd och pensionärsföreningarna med stöd av Vasa stads välfärds- och kultur-tjänster. Arrangörerna hoppas på en varm och minnesvärd mötesplats för stadens äldre invånare.

Källa: Evenemang i Österbotten / Vasa äldreråd

HELSINGFORS BOKMÄSSA

22-25.10.2026

Orden får huvudrollen på Bokmässan i Helsingfors

Språket står i centrum när Helsingfors Bokmässa samlar litteratörskare i höst. Den 22–25 oktober 2026 fylls Mässcentrum i Helsingfors av författare, böcker och diskussioner – med nästan tusen program-punkter på schemat.

Årets tema är Kieli / Språk / Language. Fokus ligger på språkets kraft, utveckling och betydelse.
– från finskans framtid till flerspråkighet, översättning och världslitteratur. Även språkminoriteternas röster får större plats.

Mässan är Nordens största litteraturevenemang och lockade över 100 000 besökare 2025.

Tid: 22–25 oktober 2026. Torsdag–lördag kl. 10–20, söndag kl. 10–18.

Plats: Helsingfors Mässcentrum.

Källa: Messukeskus / Helsingfors Bokmäs-sa

RITZ

Krista och Mark firar finlandssvenskt liv på Ritz den 29 och 30.10.26

Krista Siegrids och Mark Levengood tar showen ”How Lovely the Song Sounds” till Ritz-scenen. Föreställningarna är torsdagen den 29 oktober och fredagen den 30 oktober 2026 kl. 19.00. Biljetter 49,90 euro. Föreställningen är Finlandssvensk fest på scen: Lucia-krön, kräfte-fester, dialekter, sånger, skrätt och kanske

en liten tår i ögonvrån. Duon firar sina rötter, nostalgi och allt som finsk-svenskar som bor utomlands saknar. Kvällen blir en varm och humoristisk upplevelse, där mygg inte behövs, men schnapps kan vara en del av upplevelsen. Referensinformation: netticket.fi.

NOVEMBER

LITTFEST

Vasa litteraturfestival LITTFEST 12-14.11.2026

Litteraturfestivalen som ordnas i november, 12–14.11.2026, samlar igen namnkunniga författare i Vasa. Till LittFest kommer Monika Fagerholm, Kjell Westö, Kirsti Manninen (Enni Mustonen), Axel Åhman, Emmi Itäranta, Jessikka Aro och Tuomas Enbuske. Under hösten utlovas också bokcirklar före festivalen.

VASA STADSTEATER

Vierailu: Elämälle kiitos! Marion Rung 80v Juhlakiertue 13.11.26 klo 19

VAASABAROQUE

BLÄNDAD AV DÖD OCH KÄRLEK 13-15.11.2026

När barocken dansar tango – starka känslor på scenen

Italiensk tidig barock möter argentinisk tango och nutida dans i det koreografiska total-verket Bländad av död och kärlek. Vasa Baroque och Carl Knif Company ger föreställningen i Helsingfors 13–14 november och i Vasa söndagen den 15 november kl. 17.00 på Ritz.

Koreografi och regi av Carl Knif, musikalisk planering av Kajsa Dahlbäck. På scenen syns sångarna Kajsa Dahlbäck och Erica Back, musiker med violin, bandoneón, luta, viola da gamba och cembalo samt dansarna Jonna Aaltonen, Carl Knif och Terhi Vaimala. Musik av Claudio Monteverdi, Barbara Strozzi och Astor Piazzolla samspelar med kropparnas uttryck kring existens, passion och förgänglighet.
pe / fr 13.11 klo/kl. 19.00 Tanssin talo, Helsinki / Dansens hus, Helsingfors (Liput / biljet-ter: tanssintalo.fi)
la / lö 14.11 klo/kl. 15.00 Tanssin talo, Helsinki / Dansens hus, Helsingfors (Liput / biljet-ter: tanssintalo.fi)
su / sö 15.11 klo/kl. 17.00 @ Ritz, Vaasa / Vasa

Föreställningen varar cirka 70 minuter och följs av artistdiskussion. Biljetter till Vasaföreställningen via netticket.fi/vaasa-baroque-syksy-host-26, till Helsingfors via tanssintalo.fi.
Källa: vaasabaroque.com

WASA TEATER

”Snöfall”-premiär 14.11.2026

UKRAINE PRESIDENT

States Today Must Be Strong from Within, Have Modern Armies and Defense Industries, Resilience to Challenges, and Strong Allies to Guarantee Their Security – President at the Opening of the Helsinki Security Forum

2 October 2026 - 22:12

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy took part online in the opening of the fifth annual Helsinki Security Forum. President of Finland Alexander Stubb and President of Moldova Maia Sandu are also participating in the event.

The Head of State thanked the organizers for the invitation and expressed special gratitude to the entire Finnish people, the President, the Prime Minister, and Finnish government officials for standing with Ukraine throughout

nearly five years of the full-scale war and supporting our country with various forms of assistance.

During his conversation with the moderator, Director of the Finnish Institute of International Affairs Hiski Haukkala, Volodymyr Zelenskyy outlined several priorities for strengthening security based on Ukraine's experience.

According to the President, the main security guarantee for Ukraine is our army, particularly its experience, morale, unity, and experienced and modern commanders.

“And we already have a new generation in our army – young people, young commanders who have grown up in this war. They rose from sergeants, soldiers, and junior officers to become colonels and generals. They were battalion commanders, they were brigade commanders, and they have become corps commanders – all during this full-scale war. So this is an experienced army. A highly technological army,” the President emphasized.

Read more: <https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Johannes Takanen
8.12.1849, Ala-Urpala, Virolahti
30.9.1885, Rooma, Italia
Aino blickande mot havet, 1876
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum
Kuva: Kansallisgalleria / Antti Kuivalainen

1984
EN ROMAN AV
George Orwell
Del 47

Men det skulle vara chockerande dårskap, det visste han mycket väl. Det fanns ingen plats där man kunde vara mer säker på att TV-skärmarna övervakades kontinuerligt.
Han gick tillbaka till sitt bås, satte sig ner, slängde pappersbiten i förbigående bland de andra papperen på skrivbordet, satte på sig glasögonen och drog upp talarstolen mot sig. “Fem minuter”, sa han till sig själv, “fem minuter minst!” Hjärtat dunkade i bröstet med skrämmande ljud. Lyckligtvis var det arbete han var sysselsatt med bara rutinmässigt, ett rättande av en lång lista med siffror, som inte behövde någon närmare uppmärksamhet.
Vad som än stod på pappret måste det ha någon form av politisk mening. Så långt han kunde se fanns det två möjligheter. En som var mycket mer trolig var att flickan var en agent för

tankepolisens, precis som han hade befarat. Han visste inte varför tankepolisens skulle välja att leverera sina budskap på ett sådant sätt, men kanske hade de sina skäl. Det som stod på pappret kunde vara ett hot, en kallelse, en order att begå självmord, en fälla av något slag. Men det fanns en annan, vildare möjlighet, som hela tiden stack upp huvudet, ehuru han förgäves försökte undertrycka den. Det var att budskapet inte alls kom från Tankepolisens, utan från någon slags underjordisk organisation. Kanske fanns Brödraskapet trots allt! Kanske var flickan en del av det! Utan tvivel var tanken absurd, men den hade dykt upp i hans huvud i samma ögonblick som han kände papperslappen i handen. Det var inte förrän ett par minuter senare som han fick den andra, mer sannolika förklaringen. Och även nu, trots att hans intellekt sa honom att budskapet förmodligen betydde döden – så var det ändå inte vad han trodde, och det orimliga hoppet kvarstod,

och hans hjärta bultade, och det var med svårighet som han höll rösten från att darra när han mumlade in sina siffror i talarstolen.
Han rullade ihop den färdiga bunten med arbete och sköt in den i det pneumatiska röret. Åtta minuter hade gått. Han rättade till glasögonen på näsan, suckade och drog nästa sats arbete mot sig, med papperslappen ovanpå. Han plattade ut den. På den stod skrivet med en stor oformad handstil:
Jag älskar dig.
I flera sekunder var han för chockad för att ens slänga den komprometterande saken i minneslådet. När han gjorde det, trots att han mycket väl kände till faran av att visa för stort intresse, kunde han inte motstå att läsa det en gång till, bara för att försäkra sig om att orden verkligen fanns där.
Resten av förmiddagen var det mycket svårt att arbeta. Vad som var ännu värre än att behöva koncentrera sitt sinne på en rad småjobb var behovet av att dölja sin upprördhet för TV-skärmen. Det kändes som om en eld brann i hans mage. Lunchen i den varma, trånga, ljudfyllda matsalen var en plåga.

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

EINSTEIN

– Har damen läst min bok om relativitetsteori?
– Tja, nej, jag väntar nog tills den kommer som film.

ÄNKA

Läraren frågade: – Kan någon av er förklara för mig vad "änka" betyder? – En änka, svarade lilla Anna, är en hustru som levde med sin man så länge att han **dog**.

Astronomic picture of the week:

Galactic Dance

Image of the interacting galaxy pair NGC 5394/5 obtained with NSF NOIRLab's Gemini North 8-meter telescope on Hawai'i's Maunakea using the Gemini Multi-Object Spectrograph in imaging mode. This four-color composite image has a total exposure time of 42 minutes
Credit:

International Gemini Observatory/NOIRLab/NSF/AURA
Creative Commons Attribution 4.0 International License

BLOGGSKRIBENTER

**Skriv i Wasa Dagblad
– Vi söker blogg-författare!**

Älskar du att dela med dig av dina tankar, erfarenheter eller kunskaper? Wasa Dagblad söker nu engagerade blogg-skribenter som vill skriva intressanta och inspirerande texter för våra läsare.

Oavsett om du gillar att skriva om lokala nyheter, kultur, livsstil, företagande eller personliga reflektioner – din röst är välkommen hos oss!

Att skriva för *Wasa Dagblad* är ett utmärkt sätt att nå en bredare publik, knyta kontakter och utveckla din kreativitet. Ingen tidigare erfarenhet krävs – allt du behöver är idéer och entusiasm! Vi uppskattar olika perspektiv och nya röster som speglar vår gemenskap.

Intresserad? Skicka din blogg-idé eller ett kort prov till oss, så publicerar vi gärna dina texter. Var med och gör *Wasa Dagblad* till en plats för meningsfulla diskussioner och engagerande berättelser!

Kontakta oss på wasadagblad@gmail.com för mer info. Vi ser fram emot att höra av dig!

WASA DAGBLAD

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

FÖRTAL .

Fröken: De säger att du har skulder. Herrn: Bara förtal som sprids av mina fordringsägare.

PÅ KONTORET

Kassör: Det står en herre utanför och letar efter chefen. Chefen: Be honom leta efter mig därinne.

VÄNLIG MAKE

— Min fru kan alltid önska sig vad hon vill på sin födelsedag. — Åh, du är snäll. Vad önskar hon sig? — De senaste 15 åren har hon önskat sig ett piano.

ÖMSEDIGT BEROENDE.

— Åh, unge man. Du vill gifta dig med min dotter. Mitt svar beror helt på din ekonomiska situation. — Min ekonomiska situation! beror helt på chefens svar.

PRÖVA DET.

— Fröken Kiulu kan inte säga någonting utan att överdriva mycket. — Har du frågat henne hur gammal hon är?

HOROSKOP FÖR OKTOBER 2026

Väduren (21 mars - 19 april): Du känner dig djärv, Vädur! Men innan du börjar möblera om hela hemmet eller utmanar chefen på en dansduell, kom ihåg: lagom är bäst. Använd din energi klokt (kanske börja med att bara möblera om ett rum).

Oxen (20 april - 20 maj): Den här månaden handlar allt om mys. Oavsett om det är extra filter eller extra snacks, luta dig in i din bekvämlighetszon. Men försök att inte låta Netflix fråga "Tittar du fortfarande?" fler än tre gånger på raken.

Tvillingarna (21 maj - 20 juni): Du jonglerar sociala planer som en cirkusartist, men var försiktig. Tvilling! Tappar du för många bollar kanske du råkar boka in två middagar på samma kväll. Tips: ta med snacks till båda!

Kräften (21 juni - 22 juli): Humörsvängningarna är starka, men det är också din förmåga att göra en kris till ett dramatiskt ögonblick. Kanalisera din inre såpopperastjärna och sätt lite färg på vardagen. Vem säger att handling av mat inte kan vara teatraliskt?

Lejonet (23 juli - 22 augusti): Du

är redo för rampljuset, Lejon! Men kom ihåg att även andra förtjänar att skina—utom på karaokekvällen, då kan du ta plats och sjunga som om du vore huvudakten på Madison Square Garden.

Jungfrun (23 augusti - 22 september): Listor, listor och fler listor. Men här är twisten: allt behöver inte planeras. Överraska dig själv i oktober genom att göra något spontant. Oroa dig inte, du kan fortfarande bocka av det på en checklista efteråt.

Vägen (23 september - 22 oktober): Oktober handlar om balans, Vägen, men det visste du redan. Kom bara ihåg att balans betyder lite tårta och grönkål. Njut av livets små godsaker utan skuldskänslor—det är just de där söta och salta stunderna som gör livet gott!

Skorpionen (23 oktober - 21 november): Du är alltid lite mystisk, Skorpion, och denna månad är din hemlighetsfulla sida på topp. Oavsett om du håller din Halloweenkostym hemlig eller undviker obekväma samtal, är ditt pokeransikte helt perfekt.

Skytten (22 november - 21 december): Äventyret kallar! Men kanske ska du hoppa över bungyjump och

istället utforska nya caféer. Din humor blir din bästa guide denna månad, så skratta åt det när du hamnar på ett kafé utan Wi-Fi.

Stenbocken (22 december - 19 januari): Du klättrar upp för framgångens berg, men oktober påminner dig om att ta en paus. Fira de små segrarna—som att äntligen organisera din strumplåda. Ja, det räknas!

Vattumannen (20 januari - 18 februari): Dina knäppa idéer blommar ut denna månad. Kanske är det dags att äntligen börja med den där udda hobbyn du funderat på—makramékrukor någon? Kreativiteten har inga gränser!

Fiskarna (19 februari - 20 mars): Din drömska sida går på högvarv, Fiskarna. Men försvinn inte alltför mycket in i dina fantasier, annars kanske du missar det där viktiga Zoom-mötet. Kanske dags att sätta några påminnelser (och se till att de inte bara handlar om dagdrömmar!).

Glad oktober på er—må era stjärnor stå rätt och era strumpor alltid ha en matchande par!

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria och Monica gör en del av det rutinemässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden.

Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet.

Läsarnas texter är välkomna!

Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det.

Chefredaktör är Hans Björknäs.

Redaktion: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. .

E-post: wasadagblad@gmail.com

FRÅN LÄSARNA

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning.

Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

ANNONSERA I WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dagstidning.

Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png,

WASA DAGBLAD
wasadagblad@gmail.com
com